

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Nail ÇİLER
Kocaeli Milletvekili

Uluslararası hava kalitesi ölçüm kuruluşu IQAir tarafından yayımlanan 2025 Dünya Hava Kalitesi Raporu'na göre Türkiye'nin hava kirliliği göstergeleri ciddi şekilde kötüleşmiştir. Rapora göre Türkiye'nin PM2.5 değeri 15,3'ten 19,2'ye yükselmiş; bu artışla Türkiye, hava kirliliği sıralamasında bir yıl içinde 67'ncilikten 39'unculuğa çıkarak 28 basamak gerilemiştir.

Aynı raporda Türkiye'nin Avrupa'da hava kirliliği en yüksek ülkeler arasında ilk sıralarda yer aldığı ve Avrupa'daki en kirli 10 yerleşimin 5'inin Türkiye'de bulunduğu belirtilmektedir.

Öte yandan uzmanlar, Türkiye'de hava kalitesinin yeterli ve düzenli ölçülmediğini, PM2.5 için ulusal sınır değerlerin dahi belirlenmediğini ve bu nedenle etkili bir yaptırım mekanizmasının bulunmadığını ifade etmektedir.

Bu veriler, Türkiye'de hava kirliliğinin yalnızca çevresel değil, aynı zamanda ciddi bir halk sağlığı ve yönetim sorunu haline geldiğini göstermektedir.

Bu bağlamda;

1. Türkiye'nin hava kirliliği sıralamasında bir yıl içinde 28 basamak kötüleşmesinin temel nedenleri nelerdir? Bakanlığınız bu konuda bir etki analizi yapmış mıdır?
2. PM2.5 değerindeki artışa karşı son 5 yılda hangi somut politika ve uygulamalar hayata geçirilmiştir? Bu politikaların sonuçları nelerdir?
3. Türkiye'de PM2.5 için hâlen ulusal bir sınır değeri belirlenmemiş olmasının gerekçesi nedir? Bu konuda bir mevzuat çalışması yürütülmekte midir?
4. Hava kalitesi ölçüm istasyonlarının sayısı, kapsama alanı ve veri güvenilirliği yeterli midir? Türkiye genelinde kaç istasyondan düzenli veri alınabilmektedir?
5. Avrupa'da en kirli hava ölçülen yerlerin önemli bir bölümünün Türkiye'de bulunmasına rağmen, bu bölgeler için özel bir eylem planı hazırlanmış mıdır?
6. Termik santraller, yoğun trafik ve fosil yakıt kullanımı kaynaklı hava kirliliğini azaltmaya yönelik somut bir takvim ve hedefler mevcut mudur?
7. Hava kirliliğine bağlı erken ölümler ve sağlık harcamalarının ekonomik maliyetine ilişkin Bakanlığınızın güncel bir çalışması var mıdır?
8. Türkiye'de hava kalitesi en kötü iller sıralaması nasıldır, bu yerleşimler hakkında hangi önlemler alınmıştır?